

Pensionärerna svettas – på

Det är torsdag förmiddag. Alan Lucas svettas på träningscykel i styrketränningslokalen på Birkenheads brandstation.

Han tränar inte för att rädda andras liv. Han tränar för sitt eget liv.

– Jag kan vara här fem dagar i veckan, och det är underbart, säger han.

Alan Lucas är pensionär sedan tolv år tillbaka. Efter hjärtproblem håller han på att rehabilitera sig, och sköter det i räddningstjänstens träningslokal.

– Jag har alltid haft en bra uppfattning om räddningstjänsten, möjligheten att träna hos dem gör den inte sämre, säger han.

Alan Lucas är inte ensam i lokalen. Ytterligare fyra äldre personer som lidit av hjärtproblem försöker förbättra sin hälsa. De har först gått på rehabilitering på sjukhus, där de också fått lära sig att sköta defibrillator. När det var dags att börja träna på egen hand valde Alan Lucas brandstationen i grannskapet som sin träningslokal.

– Vi brukar vara fem-sex personer här, max åtta släpps in samtidigt.

Under förmiddagarna måndag-fredag har de fri tillgång till lokalen, efter lunchen är utrustningen vikt för räddningstjänstens personal.

Det här är ett steg i Merseyside räddningstjänsts ambitioner att öppna sig mot allmänheten.

Kvinnogrupp i möte

På brandstationen i Old Swan nyttjar en kvinnogrupp sammanträdeslokaler för möte varje tisdag. På baksidan av brandstationen har brandmännen gjort i ordning en liten trädgård, som grannarna i det i övrigt sterila området får använda. Även i Speke är styrketränningslokalen öppen för

personer med hjärtproblem.

– De måste ha tillstånd från en organisation som vi samarbetar med, för att få använda lokalen. Organisationen grundades av en person som själv haft hjärtproblem. Han har bidragit med en del utrustning till tre av våra brandstationer, säger stationschefen John Mawdsley.

Tvättar för välgörenhet

Brandmännen på Old Swans brandstation erbjuder också biltvätt under vissa helger. Kunderna betalar och pengarna går till välgörenhet.

– Brandmännen väljer själva ändamålet, men det brukar vara något i grannskapet. Förra året drog vi in 1 000 pund till ett barnsjukhus. Vi håller det på en rimlig nivå så att vi inte konkurrerar bort den kommersiella biltvätt som finns i området.

Passar ni på att informera besökarna i huset om brandsäkerhet?

– Inte när vi tvättar bilar. Då gör vi jobbet för välgörenhet och det får inte bli dubbla budskap. Andra som kommer till oss skulle vi kunna informera om säkerhet, men vi har ännu inte kommit dit.

Alex MacDougall, pressansvarig vid räddningstjänsten, ser de öppnade portarna som en möjlighet inte bara att informera om brandsäkerhet, utan också för rekrytering. Exempelvis till "Friends", en frivilliggrupp liknande hemskyddsombud.

– Vi kanske kan göra personer med hjärtproblem intresserade att jobba för Friends.

Alan Lucas, som svettas på träningscykeln, har inget emot om räddningstjänsten passar på att informera om brandsäkerhet.

– Jag tror de kan utveckla den här verksamheten. De kan ju även öppna lokalen för vanlig träning och ta betalt för det.

Brandmännen gör 4 000 hembesök varje månad

Brandmännen är den viktigaste personalen för att minska bränderna i Merseyside. Styrkor från 25 stationer gör 4 000 hembesök varje månad.

– Besöken är bra, en briljant idé, säger Phil Tidswell, styrkechef vid Kirkby brandstation.

I början fanns det emellertid ett kraftigt motstånd från den

operativa personalen. Enligt styrkan vi träffar i Kirkby berodde det på bristande information.

– Vi fick varken resurser eller information. Den första tiden kunde jag sitta i telefon två timmar om dagen och ta emot samtal från personer som ville ha besök. Men vad skulle vi göra med samtalen? Det fanns ingen styrning från ledningen, säger Phil Tidswell.

En kollega fyller i:

– Ute på insatser blir vi hånade, kollegor har blivit sparkade och det kastas sten. Från ledningen får vi ingen information. Det är väl inte så konstigt om vi blir cyniska.

Men med bättre information och erfarenhet från jobbet har inställningen förändrats. En brandman säger:

– Tidigare pratade vi inte med de som betalade våra löner, all-

mänheten alltså. Besöken i bostäderna är bra. Vi lär känna områden, får orientering.

Däremot är brandmännen mer skeptiska till att allmänheten ska få tillgång till lokaler på brandstationerna, exempelvis för styrketräning, och till organisationen Friends, en motsvarighet till hemskyddsombud.

– Friends vet jag inte vad de är till för och att folk får komma hit förstår jag inte vad det har

med räddningstjänst att göra. Ska vi då vara dörröppnare åt alla som kommer? undrar Phil Tidswell.

– Det är inga problem på de stationer som man öppnat upp, det fungerar, försäkrar pressansvarige Alex MacDougall.

Det övertygar inte styrkan på Kirkby. Dock har de ännu inte blivit en del av den verkliga ten.

brandstationen

Alan Lucas var inte sen att äntra motionscykeln i brandstationen styrketräningslokal när han fick chansen. Pensionären Lucas rehabiliterar sig efter en hjärtsjukdom. Och han ser fler möjligheter för räddningstjänsten i kontakten med allmänheten, nu när portarna har öppnats.

Jennie ständigt på språng

– Vi kan inte rädda liv bara i två år. Vi måste fortsätta.

Jennie Kwok, pratar om ett angeläget ärende – och sitt eget jobb.

Jennie, som är upp vuxen i Hong Kong, är en viktig länk för att nå de många kinesiskspråkiga i Liverpool.

Hon har arbetat i ett år och nyss fått jobbet förlängt ytterligare ett år. Hon besöker hem och skolor.

– Det är kvalitetstid. Jag rusar inte genom varje bostad och trycker

upp en brandvarnare. Vi samtalar säkerhet i 20 minuter. Det handlar om köks säkerhet, TV:n, annan elutrustning, att inte överbelasta säkringar, stänga dörrar.

Vilken är den vanligaste frågan?

– Faktiskt att folk ringer och frågar varför brandvarnaren

Jennie Kwok

piper, oftast när de lagat mat.

Ett vanligt problem är att folk låst sig inne när det börjar brinna.

– Folk är rädda för inbrott och har lärt sig att ha nyckeln långt från dörren. Börjar det brinna kan nyckeln ligga i rummet det brinner och de tar sig inte ut i stället.

Jennie Kwok är säl lan på kontoret. Hon rör sig i stan, trivs med jobbet och hoppas att det ska bli permanent.

– Uppgiften är intressant. Jag är oftast välkommen och får jobba med att öka den personliga säkerheten.

Jennie Kwok fick sju veckors utbildning innan hon skickades ut i verkligheten. Första året hade hon sällskap av ytterligare två invandrarkvinnor, från Somalia respektive Jemen.

– De andra två har slutat, fick andra jobb de hellre ville ha.

Ungdomar lär regler och moral

Regler, moral och självdisciplin. Det är räddningstjänstens mål att ge unga värstingar.

– Skolan säger att resultatet är väldigt bra. Eleverna skolkar mindre, uppträder bättre både där och hemma, berättar Nick Taylor ansvarig för Free-projektet.

Projektet Free i Merseyside står fritt översatt för "minskade bränder genom engagemang och utbildning". Fem anställda, med olika bakgrund inom räddningstjänsten, tar emot ungdomar med olika typer av problem.

I en grupp finns tolv ungdomar, 14-16 år, som riskerar att bli avstängda från skolan, har varit involverade i bilstölder, anlagt bränder eller har drogproblem.

En dag i veckan i tolv veckor gnuggas de av räddningstjänsten, övriga dagar är de i skolan. Fem grupper hålls igång samtidigt, totalt 60 ungdomar.

När de är klara efter tre månader kommer 60 nya ungdomar.

– Ungdomarna är hitskickade av ungdomsdomstolen och har allvarliga sociala problem, säger Taylor.

Ungdomarna lär sig brandsäkerhet och hur man hanterar strålrör. Det diskuteras vad som händer efter en brand, hur det drabbar människor. Men det viktigaste är kanske det mer allmänna uppträdandet, hur man behandlar medmänniskor.

När Sirenen var på besök höll de tolv ungdomarna på att rulla slang. Hälften i gruppen var tjejer.

– Tjejer anlägger bränder lika ofta som killar.

Free-gruppen tar också hand om ungdomar som dömts till fängelse för att ha anlagt brand. Alternativet för dem är fängelse eller räddningstjänstens utbildning.

– Vi har sex stycken som väntar på att få komma hit.

Kulturen förändras – även i utbildningen

Brandsäkerhet i kommunen – det är det första färska brandmän får information om när de skickas på utbildning.

– Det är ett sätt att visa hur vi ändrar kulturen och de ska förstå att vårt ansvar inom området är stort, säger utbildningschef Myles Platt.

Merseyside räddningstjänst

har sitt eget utbildningscenter. Tämligen omgående efter anställning skickas färska brandmän på 14 veckors grundutbildning.

– När rekryterna kommer vill de först bara släcka bränder.

Myles Platt

Men de gillar brandsäkerhet i kommunen bättre när de fått information och utbildning, säger Platt.

Den första informationen är på två timmar. Totalt har brandmännen 30-40 timmar utbildning i brandsäkerhet i kommunen under de 14 veckorna.

– De lär sig presentationsteknik, hur man pratar med barn. De får arbeta med olika projekt

som kan röra säkerhet i hemmet, fyrverkerier eller bilbränder. Alla besöker också någon skola och informerar om brandsäkerhet. Satsningen på brandsäkerhet i kommunen är här för att stanna.

Förutom grundutbildning, specialkurser och rena övningar för egen personal så är utbildning för socialarbetare och hemtjänst en viktig uppgift för utbildningscentret.

– Vi erbjuder en dags utbildning gratis och utbildar i genomsnitt 30 personer i veckan. Vi lär dem sunt förnuft, att se risker i hem de besöker, risker med fritöser och sänggrökning. Vi har alla insett att det är i hemmet folk dör i bränder.

Vänd!

Helhetssyn på säkerhet i hemmen

– Vi installerar sprinkler om det behövs

En brandvarnare i hemmet – och sen är det bra?

– Nej, vi försöker få till en helhetslösning. Vi har installerat sprinkler i 22 hem för att säkerheten krävde det. Men det kostade en del, säger Charlie Hollywood, som jobbar med brandsäkerhet i kommunen.

För fem år sedan inleddes satsningen på att få ner antalet bostadsbränder. I dag jobbar 20 personer, utspridda på åtta brandstationer med brandsäkerhet i kommunen.

Statistiken visar att Merseyside är på rätt väg. Det callcenter som räddningstjänsten anlitar, och dit allmänheten kan ringa gratis, får 80 000 samtal om året.

– Att knacka dörr var slöseri med resurser och tid. På dagarna är inte många hemma och på kvällarna är det många som inte vågar öppna dörren. Nu kan folk ringa gratis till oss och vi lovar att dyka upp inom fem dagar.

Det kostnadsfria telefonnumret finns på räddningstjänstens alla bilar, i alla annonser. Alla över 60 år, som är en viktig grupp, har rätt till gratis busskort. Varje år skickar bussbolaget ut ett nytt årskort och då passar räddningstjänsten på att skicka med information.

– Insatsstyrkorna gör besöken, vi som jobbar dagligen med detta organiserar det hela och tar fram material.

Det kan bli mer

Brandvarnare får alla, men det kan bli mer än så. Charlie Hollywood tar ett exempel:

– Vi hade ett gammalt par, runt 75 år, som bodde i lägenhet. Hon hörde nästan inget och använde ofta frityrpanna för att göra chips till maten. Han tog sig inte ur sängen, var rökare och enda nöjet var att se på TV.

Brandvarnare var värdelöst, eftersom mannen inte kunde

röra sig och kvinnan var närmast döv.

– Vi gav dem ett blinkande brandlarm. De fick en inbyggd friter och en brandsäker madrass, såna som finns på fängelser och sjukhus. Chipspannor behöver vi mängder av. Vi gav paret en lösning, och det kostade dem ingenting. I det här fallet samarbetade vi med socialförvaltningen.

Att just finna en lösning, är huvuduppgiften. Om man inser att brandlarm inte räcker så försöker räddningstjänsten övertyga om vad som behövs.

– Ibland lyckas vi inte få folk att förstå att de behöver en brandsäker madrass. Då kan vi stå för kostnaderna och gör ingen skillnad på rik eller fat-

tig, även de välbesuttna får madrasser om det behövs. Det kan brinna även hos dem.

Sprinkler i extremfall

I extremfallet installeras sprinklersystem.

– Om vi inte kan minska riskerna åt dem så tar vi en diskussion om sprinkler. Vi installerar ett system som sprutar vattendimma för att minimera vattenskadorna. Det kostar oss 1 500 pund (cirka 20 000 kronor) för en bostad. 22 hem har fått det.

Bränderna har minskat, liksom antalet skadade och döda. Charlie Hollywood anser att fler brandvarnare är huvudsaken.

– Men att telefonsamtal till

oss är gratis är också centralt. Det lockar många.

Räddningstjänsten samarbetar bland annat med hemtjänsten och företaget Meals on Wheels, som kör ut mat till äldre människor. De erbjuds fri utbildning för att lära sig se risker i hemmen.

– De anlagda bränderna kan inte vår avdelning påverka, men olycksbränderna kan vi och ska vi stoppa. Att komma till noll döda är inte omöjligt.

Vad är nästa steg?

– Vi kan alltid bli bättre. Varje dag föds nya människor, vi får nya pensionärer och andra blir handikappade. Vi fortsätter med det vi gör.

Brandsäkra madrasser och inbyggda friter är en del av vad Charlie Hollywood kan erbjuda i hemmen om det behövs för att brandskyddet ska bli acceptabelt.

Cheshire Fire

Engag

Falsklarmen har halverats, vandaliseringen har minskat.

Ungdomarna gör bättre resultat i skolan och många äldre är inte längre lika rädda att ge sig ut på stan.

Det är effekter av ett socialt engagemang från räddningstjänsten i Cheshire.

Räddningstjänsten i Cheshire har blivit något av ett nationellt föredöme för sitt sätt att få myndigheter att samverka för ett tryggare samhälle.

– Det här bygger mindre på formell samverkan mellan myndigheterna, det handlar mer om engagemang i vardagslivet, arbete ansikte mot ansikte, säger räddningschef Steve McGuirk.

Och det är många gånger okonventionellt. Det tydligaste exemplet är kanske när räddningstjänsten engagerade sig i problemen i Black-

Service– prisbelönt för socialt arbete

Joseph Allen vill se ett samhälle där alla bryr sig om varandra. Räddningstjänsten har hittills varit en katalysator för det positiva arbetet i Cheshire, och det tycker Allen att man kan fortsätta vara.

emang i vardagslivet

brook och Longford.

Falsklarmen var många. Det vandaliserades och anlades bränder. Samhället var otryggt och orsak var i huvudsak ungdomar i yngre tonåren som själva riskerade bli utestängda från skolan.

Kadetter på hembesök

Räddningstjänsten tog kontakt med ungdomarna. Civilklädda brandmän träffade dem på stan. Snart engagerades många av ungdomarna i räddningstjänstens kadettskola.

Efter tolv veckors utbildning fick kadetterna åka ut och göra hembesök hos de äldre människor de satt skräck i. Ungdomarna då i uniform, liksom den brandman som alltid följer med.

– De sätter upp brandvarnare hos de äldre, dricker te tillsammans. Vi har fått ungdomarna och de äldre att bry sig om varann. På det här sättet byggs

broar, säger Joseph Allen

Han jobbar med fortsatt utveckling av satsningen, både internt och externt.

– Vi behöver få med alla nyckelorganisationer som berör dig från födsel till död.

För att höja allmänhetens medvetande bör man börja internt, anser Joseph Allen.

– Det här är utbildning för alla. Brandmän måste också förstå hur samhället fungerar. Vad gör de i stadshuset? Vad gör socialtjänsten, polisen och domstolen? Brandmännen får två timmars utbildning med varje organisation eller förvaltning som kommer och berättar om sina jobb.

Joseph Allen antar ibland en lätt filosofisk ton: "är du skadad är också jag skadad", när han pratar. Ytterst handlar det om att vi alla ska bry oss om varandra.

– Och räddningstjänsten har ett moraliskt ansvar att ta itu

med de problem som finns. Varför inte få en koppling till polisen i det förebyggande arbetet. Brandmän kan bli "sambeskyddspolis" som försöker förebygga så att brott inte sker.

Hur säljer du in det till personalen?

– Brandmännen får veta att de inte bara är brandmän, de är en del av allmänheten. Uppdelningen att jag är polis och jag är brandman måste brytas. Det handlar om att "jag" måste bli "vi". Och hos personalen finns så många kunskaper att ta vara på. Vet vi egentligen vad de gör på fritiden?

Trivsel på jobbet

För Joseph Allen handlar det också om att alla måste må bra på jobbet, annars kan de inte göra någon bra insats eller vara bra förebilder.

– Därför måste vi minska glappet i organisationen. Cheshire måste komma ner och

träffa folket. I dag vet inte alltid den vänstra handen vad den högra gör.

Det finns alltså jobb att göra. Men det stora steget har kanske ändå varit att få olika myndigheter att samverka direkt på gräsrotsnivå.

– När brandmännen väl blivit engagerade är deras energi och deras naturliga sätt att angripa problem en guldgruva både för vår organisation och för samhället, säger Steve McGuirk.

Cheshire vill sprida sina erfarenheter. Joseph Allen gör det helst utan att skylta för mycket med Cheshires namn.

– Många ser oss som en modell, andra hyser andra åsikter. Det viktiga är inte att vi gjort det, det viktiga är att det berör alla. Och det vi gjort kan säkert utvecklas ännu bättre av andra. Men de behöver ju inte uppfinna hjulet en gång till.

Cheshire Fire Service

Räddningstjänst för Cheshire County (motsvarande län) i nordvästra England.

Invånare: 674 000.

Räddningstjänsten: 24 brandstationer, varav tio med deltidspersonal. 900 anställda. Därav 617 heltidsbrandmän och 182 deltidsgångarna.

Beacon Award: I våras vann Cheshire, som första räddningstjänst någonsin, Beacon Councils utmärkelse för kommunal sammanhållning. Regeringen står bakom Beacon Council vars avsikt är att lyfta fram och sprida goda exempel.

Några av skälen till utmärkelsen:

■ Räddningstjänsten har varit pådrivande i samverkan med andra myndigheter med visionen "totalt kommunalt skydd". Resultat visas i minskad brottslighet, högre skolnärvaro, hjälp för både yngre och äldre människor att komma in på utbildning och att få arbete. Mycket av arbetet sköts av brandmän

■ Ett ungdomsprojekt i Blackbrook har ökat den lokala säkerheten och haft positiv social påverkan.

■ 140 ungdomar (13-18 år) har engagerats som kadetter och hjälper till att sätta upp brandvarnare i hemmen.

■ Falsklarmen har halverats.

■ Mer än 6 000 hem har förses med brandvarnare.

■ På ett år har 500 bostäder i problemområden förses med bostadssprinkler.

■ Mordbränder blir uppkärade i högre grad än i övriga riket.

Lyckad satsning

Ett annat exempel på Cheshires lyckade satsningar är en tolv veckor lång kurs för ungdomar som baseras på samhällsengagemang.

Här finns ungdomar med sociala problem, brottslingar, eller bara arbetslösa.

Verksamheten har pågått i tio år, 2 000-3 000 ungdomar har passerat och 80 procent har gått vidare till jobb eller utbildning.

För att klara uppgiften har resurser flyttats från utryckning till förebyggande och 15 personer jobbar heltid med kurserna. Framgångarna har gjort att det finns många villiga bidragsgivare och utbildningen är numera självförsörjande.

– Nu ska vi försöka att anställa elever efter kursen, ge dem viss lön under sex månader. De ska bli en resurs i att sätta upp brandvarnare i hemmen, säger ansvarige Richard Gorst.